

Vår referanse:

Deres referanse:

Dato:

31.10.2024

parat

Til:

Justisdepartementet

P.b 9029 Grønland
0133 Oslo

Tlf 21 01 36 00

post@parat.com
parat.com

NO 971 480 270

Innspill til arbeidet med en strategi mot menneskehandel

Parat organiserer store grupper både innenfor politi, påtale, domstoler, samferdsel, luftfart, hotell- og restaurant – dette er alle yrkesgrupper som har erfaring med og direkte kontakt med utsatte grupper som også kan være utsatt for menneskehandel.

Menneskehandel er en del av den organiserte kriminaliteten, og vi ønsker en bredere innsats for å forebygge og avdekke denne type kriminalitet velkommen. Det er viktig å se dette arbeidet i sammenheng med regjeringens satsing nettopp mot organisert- og gjengkriminalitet.

Når det gjelder arbeidet med å forebygge og avdekke menneskehandel vil vi spesielt peke på samferdselssektoren som en bransje som bør trekkes tettere inn i strategiarbeidet. Ofre for menneskehandel vil ofte komme til Norge via jernbane, buss, ferje eller fly. Da er både de ansatte, selskapene og tilsynsmyndighetene i denne bransjen viktige aktører for å kunne oppdage og melde fra ved mistanke om menneskehandel.

Det bør utvikles et tverretatlig samarbeid, og en veileder for det videre arbeidet. Dette er viktig ikke bare for å trekke det flyvende inn i arbeidet, men også de bakkeansatte som ved innsjekk og sikkerhetskontrollen kommer i kontakt med de reisende.

Her bør også Avinor og Luftfartstilsynet trekkes inn i arbeidet og ansvarliggjøres. De systemene og arbeidet som allerede er etablert og den nasjonale kompetansegruppen hos Kripos må i større grad gjøres kjent – og da spesielt inn mot samferdselssektoren – samt hotell- og restaurantbransjen.

Forebygging

Parat vil foreslå og støtte en obligatorisk opplæring også knyttet til deteksjon av ofre for menneskehandel som en del av sertifiseringssystemene innenfor luftfarten, og for bakkepersonalet ved lufthavnene.

En slik ordning må gjelde ved nyansettelse, men også i den kontinuerlige oppdateringen og treningen. Som ansatt på en norsk lufthavn, eller som flyvende, stilles det en rekke krav til opplæring og beståtte tester. Dette fornyes med jevne mellomrom og gir dermed en god mulighet til å legge inn opplæring og informasjon om menneskehandel, og hvordan det kan forebygges og rapporteres. Pr. i dag er det, så vidt vi er kjent med, bare Widerøe som har etablert en slik ordning.

En slik ordning må gjelde både ved nyansettelser, men også i den kontinuerlige oppdateringen og trening på området menneskehandel. Som ansatt på en norsk lufthavn stilles det en rekke krav til opplæring og beståtte tester for å få adgangskort. Dette må fornyes med jevne mellomrom, noe som gir en god mulighet til å legge inn opplæring og informasjon om menneskehandel, og hvordan det kan forebygges og skal rapporteres.

Luftfartstilsynet og Avinor må trekkes tettere inn i arbeidet, og utfordres til å utvikle og etablere ytterligere systemer for oppfølging av arbeidet mot menneskehandel. Det samme gjelder Statens Vegvesen, havnemyndigheter og andre offentlige aktører som har en rolle knyttet til samferdsel.

Det må etableres rutiner for hvordan en mistanke om menneskehandel kan rapporteres, men også for hvordan dette følges opp. For å sikre en god oppfølging av ofre for menneskehandel må det finnes et mottaksapparat som er i stand til å agere raskt ved rapportering.

Her er et samarbeid mellom private og offentlige aktører helt avgjørende. Det må være kjent i alle politidistrikt i Norge hvordan et varsel skal håndteres, siden dette komme hvor som helst i landet. Samtidig må det finnes ressurser tilgjengelig for å møte og håndtere slike hendelser.

Parat ønsker en profilert synlighetskampanje for alle ansatte innenfor transportsektoren, og kanskje spesielt rettet mot ansatte i luftfarten og tilknyttede virksomheter. Hva gjør man om ser det universelle tegnet med hånden for "jeg er i fare"? Hvordan kan man være sikker på at noen griper inn hvis man varsler? Det finnes nok en utstrakt bekymring om at man ved å si fra setter offeret i en enda vanskeligere situasjon, om det ikke er etablert gode og forutsigbare rutiner for oppfølging av mulige ofre.

Bistand og beskyttelse

Parat mener det behov for en tettere koordinering og samordning av innsatsen mot menneskehandel, og hvor også offentlige aktører som eksempelvis Avinor og Luftfartstilsynet bør pålegges og å etablere retningslinjer eller strategier for dette arbeidet. Dette, samtidig som arbeidet som allerede gjøres gjennom den nasjonale kompetansegruppen hos Kripos må gjøres bedre kjent.

Med hilsen

Parat

Unn Kristin Olsen
Forbundsleder
Parat

Anneli Nyberg
Nestleder
Parat

Carl Rego
Leder
Pilotforbundet i Parat

Sissel Wian
Leder
Parat Kabinforbund

Kjetil Ravlo
Leder
Norges Politilederlag i Parat

Einar Tolo-Kaldhol
Leder
Parat Politiet